អដ្ឋកថា ធម្មចក្កប្បវត្តនសូត្រ

ពាក្យថា **ក្រុងពារាណសី** បានដល់ ទីក្រុងដែលមានឈ្មោះយ៉ាង នោះ ។ ពាក្យថា **ឥសិបទតមិគទាយវ៉ន** បានដល់ ក្នុងព្រៃដែលមានឈ្មោះ យ៉ាងនេះ ដោយអំណាចការធ្លាក់ចុះនៃឥសីទាំងឡាយ ។ ក្នុងអារាមពោល គឺព្រៃដែលមានឈ្មោះ **មិគទាយ** ព្រោះឲ្យអភ័យដល់ម្រឹគទាំងឡាយ ដោយ អំណាចការឲ្យអភ័យ ។ អធិប្បាយថា ឥសីទាំងឡាយដែលជាសព្វញ្ញូ ជា ព្រះបច្ចេកពុទ្ធ រមែងធ្លាក់ចុះ គឺគង់ក្នុងនោះ ដើម្បីញ៉ាំងធម្មចក្កឲ្យប្រព្រឹត្ត ទៅ ។ សូម្បីឥសីជាព្រះបច្ចេកពុទ្ធទាំងឡាយ និមន្តចូលនិរោធសមាបត្តិ អស់ ៧ ថ្ងៃ ហើយចេញចាកសមាបត្តិ ធ្វើកិច្ចមានការលុបព្រះភ័ក្ត្រជាដើម ត្រង់អនោតត្តស្រះ និមន្តចេញពីញកភ្នំនន្ទមូលក៍ មកតាមអាកាស រមែង និមន្តចុះត្រង់ព្រៃនោះ ប្រជុំធ្វើឧបោសថ និងអនុបោសថ, សូម្បីនិមន្តទៅភ្នំ គន្ធមាទន៍ តែងនិមន្តហោះចេញពីព្រៃនោះ និមន្តចេញមកពីភ្នំគន្ធមាទន៍នោះ និមន្តតែងតែធ្លាក់ចុះក្នុងព្រៃនោះវិញ តាមពាក្យដែលពោលមកហើយនេះ ឯង ព្រៃនោះទើបហៅថា **ឥសិបតនៈ** ដោយការធ្លាក់ចុះ និងការហោះឡើង នៃឥសីទាំងឡាយ ។

ពាក្យថា **អាមន្តេសិ** សេចក្តីថា បំពេញបារមី ចាប់ផ្តើមតាំងពីធ្វើ អភិនីហារ ទៀបយុគលបាទនៃព្រះពុទ្ធទីបង្ករ និងចេញសាងផ្នួសក្នុងព្រះជាតិ ចុងក្រោយដោយលំដាប់ គង់លើអបរាជិតបល្ល័ង្ក ទ្រង់កម្ចាត់បង់នូវមារនិង សេនានៃមារ ក្នុងបឋមយាម ទ្រង់សម្រេចនូវបុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ ក្នុងមជ្ឈិមយាម ទ្រង់សម្រេចនូវទិព្វចក្ខុដ៏បរិសុទ្ធ ញ៉ាំងលោកធាតុមួយម៉ឺន

ឲ្យកម្រើកញាប់ញ័រ បច្ឆិមយាមចុងក្រោយទ្រង់សម្រេចនូវសព្វញ្ញុតញ្ញាណ ញុំាងពោធិមណ្ឌល ៧ សប្តាហ៍ឲ្យកន្លងទៅ សម្តែងធម្មទេសនា ដែលមហាព្រហ្មអារាធនាហើយ រមិលមើលសត្វលោកដោយពុទ្ធចក្ខុ ហើយនិមន្តទៅកាន់ទីក្រុងពារាណសី ដោយការអនុគ្រោះសត្វលោក ទ្រង់ញុំាងបញ្ច-វគ្គិយឲ្យត្រេកអរហើយ មានព្រះបំណងនឹងប្រកាសធម្មចក្ក ទើបត្រាស់ហៅមកហើយ ។

ពាក្យថា **ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌អមខាង ២ ប្រការនេះ** សេចក្តីថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកធម៌អម ២ ប្រការនេះ ។ ក៏ព្រមជាមួយការត្រាស់ដល់បទនេះ សំឡេងកឹកកង ខាងក្រោមរហូតដល់អវីចិនរក ខាងលើរហូតដល់ភវគ្គព្រហ្ម ផ្សាយទូទៅក្នុងមួយម៉ឺនលោកធាតុ ។ សម័យនោះឯងព្រហ្មប្រមាណ ១៨ កោដិ មកជុំគ្នាក្នុងទីសម្តែងធម្មចក្ក ។ ដួងព្រះអាទិត្យអស្តង្គតរលត់ទៅ ដួងព្រះចន្ទពេញបូណ៌មី ១៥ កើត ខែអាសាឍ ដែលមានពួកផ្កាយតារាដ៏ព្រោងព្រាតរះឡើងឰដ៏អាកាស ។ សម័យនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ កាលទ្រង់ផ្តើមធម្មចក្កប្បវត្តនសូត្រនេះ ទើបត្រាស់ពាក្យជាដើមថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌អមខាង ២ ប្រការនេះជាដើម ។

បណ្តាបទទាំងឡាយ បទថា **បព្វជិត** សេចក្តីថា អ្នកកាត់សំយោជនៈនៃគ្រហស្ថ ហើយចូលកាន់ផ្នួស ។ ពាក្យថា **មិនគួរសេពគប់ឡើយ** គឺមិនគប្បីប្រើប្រាស់ ។ ពាក្យថា **ការប្រកបរឿយៗនូវសេចក្តីជាប់ជំពាក់ដោយកាមសុខ ក្នុងកាមទាំងឡាយ** សេចក្តីថា ការប្រកបរឿយៗនូវសេចក្តីជាប់ជំពាក់ដោយកាមសុខក្នុងវត្ថុកាម និងកិលេសកាម ។ ពាក្យថា **ដែលជា**

ធម៌ថោកទាប គឺធម៌ដ៏លាមក ។ ពាក្យថា **ជារបស់អ្នកស្រុក** គឺជារបស់អ្នកស្រុកទាំងឡាយ ។ ពាក្យថា **ជារបស់បុថុជ្ជន** បានដល់ ជនអន្ធពាលដែលប្រព្រឹត្តរឿយ ៗ ហើយ ។ ពាក្យថា **មិនជារបស់អរិយបុគ្គល** បានដល់ មិនបរិសុទ្ធិ គឺមិនមែនរបស់ខ្ពង់ខ្ពស់ ម្យ៉ាងទៀត មិនមែនរបស់ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ ។ ពាក្យថា **មិនប្រកបដោយប្រយោជន៍** គឺមិនមានប្រយោជន៍ អធិប្បាយថា មិនអាស្រ័យហេតុដែលនាំប្រយោជន៍ផ្ដួងផ្ដើមនិងសេចក្ដីសុខមកឲ្យ ។ ពាក្យថា **ការប្រកបរឿយៗនូវសេចក្ដីព្យាយាមធ្វើខ្លួនឯងឲ្យលំបាក** គឺការប្រកបព្យាយាមធ្វើខ្លួនឲ្យលំបាក អធិប្បាយថា ធ្វើទុក្ខដល់ខ្លួន ។ ពាក្យថា **ដែលនាំមកនូវសេចក្ដីទុក្ខ** បានដល់ នាំទុក្ខមកឲ្យដោយការសម្លាប់ខ្លួន មានការដេកលើបន្លាជាដើម ។

ព្រះអង្គទ្រង់ធ្វើបញ្ញាចក្ខុ ព្រោះដូច្នោះ ទើបឈ្មោះថា **ចក្ខុករណី** ។ បទទី ២ ជាវេវចនៈរបស់បទនោះឯង ។ ពាក្យថា ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្ដីស្ងប់រម្ងាប់ គឺដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការស្ងប់កិលេស ។ ពាក្យថា **ដើម្បីដឹងច្បាស់** គឺដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការដឹងនូវសច្ចៈទាំង៤ ។ ពាក្យថា **ដើម្បីត្រាស់ដឹង** បានដល់ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ ៤ នោះឯង ។ ពាក្យថា **ដើម្បីនិព្វាន** បានដល់ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះនិព្វាន ។ ក្នុងបទនេះពាក្យដ៏សេស ជាពាក្យដែលគប្បីពោលទុក ពាក្យនោះ លោកពោកទុកក្នុងបទនោះជាខាងក្រោយ ។ សូម្បីសច្ចកថាក៏លោកពោលពិស្ដារហើយ ក្នុងបករណ៍វិសេស ឈ្មោះវិសុទ្ធិមគ្គដោយប្រការទាំងពួងនោះឯង ។

ពាក្យថា **មានបរិវដ្ដ (វិល)** ៣ គឺវិល ៣ ជុំ ដោយអំណាចការវិល ៣ ជុំគឺ សច្ចញាណ កិច្ចញាណ និងកតញាណ ។ ក៏ក្នុងបរិវដ្ដ ៣ នេះ ញាណប្រព្រឹត្តទៅក្នុងសច្ចៈ ៤ យ៉ាងនេះគឺ នេះទុក្ខអរិយសច្ចៈ នេះទុក្ខ-សមុទយៈ ឈ្មោះថា **សច្ចញាណ** ។ ញាណដែលជាគ្រឿងដឹងកិច្ចដែលគួរធ្វើយ៉ាងនេះថា គួរកំណត់ដឹង គួរលះក្នុងសច្ចៈនោះឯង ឈ្មោះថា **កិច្ច-ញាណ** ។ ញាណជាគ្រឿងដឹងភាវៈនៃកិច្ចនោះ ដែលធ្វើហើយយ៉ាងនេះថា កំណត់ដឹងហើយ លះបានហើយដូច្នេះ ឈ្មោះថា **កតញ្ញាណ** ។ ពាក្យថា មានអាការ ១២ សេចក្ដីថា មានអាការៈ ១២ ដោយអំណាចអាការសច្ចៈទីមួយៗ ៣ នោះឯង ។ ពាក្យថា **ញាណទស្សនៈ** គឺការឃើញ ពោលគឺញាណដែលកើតឡើងហើយ ដោយអំណាចបរិវដ្ដ ៣ យ៉ាង អាការៈ ១២ យ៉ាងនេះឯង ។ ពាក្យថា **ធម្មចក្ខុ** បានដល់ មគ្គ ៣ និងផល ៣ ក្នុងទីដទៃ ឈ្មោះថា ធម្មចក្ខុ ។ ក្នុងបទនេះ បានដល់បឋមមគ្គនោះឯង ។

ពាក្យថា **ធម្មចក្ក** បានដល់ ញាណជាគ្រឿងចាក់ធ្លុះ និងញាណជាគ្រឿងសម្ដែង ។ កាលព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់លើពោធិបល្ល័ង្ក បដិវេធ-ញាណ មានអាការៈ ១២ កើតឡើងហើយក្នុងសច្ចៈ ៤ ក្ដី គង់សុបិ្បក្នុងព្រៃឥសិបតនៈ ទេសនាញាណក៏ប្រព្រឹត្តហើយ ដើម្បីសម្ដែងសច្ចៈ មានអាការៈ ១២ ក្ដី ឈ្មោះថា ធម្មចក្ក ។ ញាណសូម្បីទាំងពីរនោះ ឈ្មោះថា ញាណដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងព្រះហឫទ័យរបស់ព្រះទសពល ។ ធម្មចក្កនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគកាលទ្រង់ប្រកាសដោយទេសនានេះ ឈ្មោះថា ទ្រង់ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅហើយ ។ ក៏ធម្មចក្កនេះព្រះមានព្រះភាពទ្រង់ឲ្យប្រព្រឹត្ត ដរាប

ដល់ព្រះអញ្ញាកោណ្ឌញ្ញត្ថេរៈ ជាមួយព្រហ្ម ១៨ កោដិ ទ្រទ្រង់ក្នុងសោតាបត្តិ-ផល ឈ្មោះថា ធម្មចក្កប្រព្រឹត្តទៅហើយ ។ កាលព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ឲ្យធម្មចក្កប្រព្រឹត្តិទៅហើយ លោកសំដៅយកពាក្យនោះ ទើបពោលពាក្យជាដើមថា ភុម្មទេវតាទាំងឡាយ ក៏បន្លឺនូវស្នូរស័ព្ទ ។

បណ្ដាបទទាំងនោះ បទថា **ភុម្មា** បានដល់ ទេវតាដែលស្ថិតនៅលើផែនដី ។ ពាក្យថា **បន្លឺនូវស្នូរស័ព្ទ** សេចក្ដីថា ទេវតាទាំងឡាយ ឲ្យសាធុការព្រមគ្នាតែម្ដង ពោលពាក្យជាដើមថា **ធម្មចក្កនេះ មិនមានចក្កដទៃក្រៃលែងជាង...** ដូច្នេះប្រកាសឲ្យបានឮហើយ ។ ពាក្យថា **ពន្លឺ** បានដល់ពន្លឺ គឺសព្វញ្ញុតញ្ញាណ ។ ពិតយ៉ាងនោះ ពន្លឺគឺសព្វញ្ញុតញ្ញាណនោះ ភ្លឺកន្លងលើសអានុភាពរបស់ទេវតាទាំងឡាយ ។ ពាក្យថា **អើហ្ន៎ កោណ្ឌញ្ញៈបានត្រាស់ដឹងពិតហើយ** សេចក្ដីថា សំឡេងកងរំពងនៃព្រះឧទាននេះ ក៏លាន់ឮឡើង ដរាបដល់មួយម៉ឺនលោកធាតុ ។

អដ្ឋកថាពណ៌នាធម្មចក្កប្បវត្តនសូត្រ ក្នុងគម្ពីរសារត្ថប្បកាសិនី

ដើម្បីកើតបាមោជ្ជៈដល់សាធុជន ចប់ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។

កាលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សម្តែងធម៌យ៉ាងនេះ ទ្រង់គង់ចាំវស្សាទី ១ ក្នុងព្រៃឥសិបតនមិគទាយវ័ន ជិតក្រុងពារាណសី ។ វស្សាទី ២-៣-៤ គង់ចាំវស្សាក្នុងវេឡុវ័នមហាវិហារ ជិតក្រុងរាជគ្រឹះ ។ វស្សាទី ៥ ទ្រង់គង់ចាំវស្សាក្នុងកូដាគារសាលានាព្រៃមហាវ័ន ជិតក្រុងវេសាលី ។ វស្សាទី ៦ គង់ចាំវស្សាលើភ្នំមកុឡបព៌ត ។ វស្សាទី ៧ គង់ចាំវស្សាក្នុងស្ថានតាវត្តិង្ស ។ វស្សាទី ៨ ទ្រង់ចាំវស្សាក្នុងភេសកឡាវ័ន ជិតភ្នំសុំសុមារគិរី ក្នុងដែនភគ្គៈ ។ វស្សាទី ៩ គង់ចាំវស្សាក្នុងក្រុងកោសម្ពី ។ វស្សាទី ១០ គង់ចាំវស្សាក្នុងព្រៃបាលិលេយ្យក៍ ។ វស្សាទី ១១ គង់ចាំវស្សាក្នុងស្រុកព្រាហ្មណ៍ ឈ្មោះនាឡា ។ វស្សាទី ១២ គង់ចាំវស្សាក្នុងក្រុងវេរញ្ជា ។ វស្សាទី ១៣ គង់ចាំវស្សាលើចាលិយបព៌ត ។ វស្សាទី ១៤ គង់ចាំវស្សាក្នុងវត្តជេតពនមហាវិហារ ។ វស្សាទី ១៥ គង់ចាំវស្សាក្នុងមហាវិហារក្រុងកបិលពស្តុ ។ វស្សាទី ១៦ ទ្រង់គង់ចាំវស្សាក្នុងក្រុងអាឡវី បន្ទាប់ពីបានទូន្មានអាឡវកយក្ខ ញ៉ាំងសត្វ ៨៤,០០០ នាក់ ឲ្យផឹកទឹកអម្រឹត។ វស្សាទី ១៧ គង់ចាំវស្សាក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ ។ វស្សាទី ១៨-១៩ គង់ចាំវស្សាលើភ្នំចាលិយបព៌ត ។ វស្សាទី ២០ គង់ចាំវស្សាក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ ។ រួមសេចក្តីតាមពោលមកនេះ មានប្រមាណ ២០ វស្សា ហៅថា បឋមពោធិកាល គឺគ្រាដំបូងនៃការត្រាស់ដឹង ព្រះដ៏មានព្រះភាគពុំបានគង់ចាំវស្សាជាប្រចាំមួយកន្លែង ព្រះអង្គនិមន្តចារិកទៅគង់វស្សាក្នុងស្ថានទីដែលមានសេចក្តីសប្បាយ ។ ក្រោយពី ២០ វស្សានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ

ទ្រង់គង់នៅជាប្រចាំ ក្នុងវត្តជេតពនមហាវិហារនិងវត្តបុព្វារាម ទៀបក្រុងសាវត្ថី ចំនួន ២៥ វស្សា ។

ក្រោយពេលដែលទ្រង់សម្រេចនូវសម្មាសម្ពោធិញ្ញាណ យ៉ាងនេះហើយ ព្រះសាស្តាគង់ព្រះជន្មនៅបាន ៤៥ វស្សា ទ្រង់សម្តែងព្រះត្រៃបិដក ចាប់តាំងពីធម្មចក្កប្បវត្តនសូត្រ រហូតដល់ទៅផ្ទំលើគ្រែបរិនិព្វាន ហើយទ្រង់ណែនាំបង្រៀនសុភទ្ទបរិព្វាជក ទ្រង់ញុំាងសត្វប្រមាណ ២៤ អសង្ខេយ្យ ឲ្យក្រេបផឹកនូវរសនៃអមតមហានិព្វាន ដែលមិនចាស់ មិនស្លាប់ ។

ទេសនាញាណវណ្ណនា ក្នុងគម្ពីរជិនាលង្ការដីកា
សម្រាប់ឲ្យកើតសេចក្តីរីករាយដល់សាធុជន ចប់តែប៉ុណ្ណេះ ។

ធម្មចក្កប្បវត្តនសុត្តវណ្ណនា

ទុតិយស្ស បឋមេ **ពារាណសិយ**ន្តិ ឯវំនាមកេ នគរេ ។ **ឥសិបតនេ មិគទាយេ**តិ ឥសីនំ បតនុប្បតនវសេន ឯវំលទ្ធនាមេ មិគានំ អភយទានវសេន ទិន្នត្តា មិគទាយសង្ខាតេ អារាមេ។ ឯត្ថ ហិ ឧប្បន្នុប្បន្នា សព្វញ្ញុឥសយោ បតន្តិ, ធម្មចក្កប្បវត្តនត្ថំ និសីទន្តីតិ អត្ថោ។ នន្ទមូលកបព្ភារតោ សត្តាហច្ចយេន និរោធ–សមាបត្តិតោ វុដ្ឋិតា អនោតត្តទហេ កតមុខធោវនាទិកិច្ចា អាកាសេន អាគន្ត្វា បច្ចេកពុទ្ធឥសយោបេត្ថ ឱតរណវសេន បតន្តិ, ឧបោសថត្ថញ្ច អនុបោសថត្ថញ្ច សន្និបតន្តិ, គន្ធមាទនំ បដិគច្ឆន្តាបិ តតោវ ឧប្បតន្តីតិ ឥមិនា ឥសីនំ បតនុប្បតនវសេន តំ "ឥសិបតន"ន្តិ វុច្ចតិ។

អាមន្តេសីតិ ទីបង្ករបាទមូលេ កតាភិនីហារតោ បដ្ឋាយ បារមិយោ បូរេន្តោ អនុបុព្វេន បច្ឆិមភវេ កតាភិនិក្ខមនោ អនុបុព្វេន ពោធិមណ្ឌំ បត្វា តត្ថ អបរាជិតបល្លង្កេ និសិន្នោ មារពលំ ភិន្ទិត្វា បឋមយាមេ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សរិត្វា មជ្ឈិមយាមេ ទិព្វចក្ខុំ

វិសោធេត្វា បច្ឆិមយាមាវសានេ ទសសហស្សិលោកធាតុំ ឧន្នាទេន្តោ សព្វញ្ញុតំ បត្វា សត្ត សត្តាហានិ ពោធិមណ្ឌេ វីតិនាមេត្វា មហាព្រហ្មុនា អាយាចិតធម្មទេសនោ ពុទ្ធចក្ខុនា លោកំ វោលោកេត្វា លោកានុគ្គហេន ពារាណសឹ គន្ត្វា បញ្ចវគ្គិយេ សញ្ញាបេត្វា ធម្មចក្កំ បវត្តេតុកាមោ អាមន្តេសិ។

ទ្វេមេ ភិក្ខវេ អន្តាតិ ទ្វេ ឥមេ ភិក្ខវេ កោដ្ឋាសា ។ ឥមស្ស បន បទស្ស សហ សមុទាហារេន សមុទាហារនិគ្ឃោសោ ហេដ្ឋា អវីចឹ ឧបរិ ភវគ្គំ បត្វា ទសសហស្សិលោកធាតុំ បត្ថរិត្វា អដ្ឋាសិ។ តស្មឹយេវ សមយេ អដ្ឋារសកោដិសង្ខ្យា ព្រហ្មានោ សមាគច្ឆឹសុ, បច្ឆិមទិសាយ សុរិយោ អត្ថមេតិ, ចាចីនទិសាយ អាសាឡ្ហនក្ខត្តេន យុត្តោ បុណ្ណចន្ទោ ឧគ្គច្ឆតិ ។ តស្មឹ សមយេ ភគវា ឥមំ ធម្មចក្កប្បវត្តនសុត្តំ អារភន្តោ "ទ្វេ មេ ភិក្ខវេ អន្តា"តិអាទិមាហ។

តត្ថ **បព្វជិតេនា**តិ គិហិសំយោជនំ ឆិន្ទិត្វា បព្វជ្ជុបគតេន។ **ន សេវិតព្វា**តិ ន វឡញ្ជេតព្វា **យោ ចាយំ កាមេសុ កាមសុខល្លិកា-**

នុយោគោតិ យោ ច អយំ វត្ថុកាមេសុ កិលេសកាមសុខស្ស អនុយោគោ។ **ហីនោ**តិ លាមកោ។ **គម្មោ**តិ គាមវាសីនំ សន្តកោ។ **ពោថុជ្ជនិកោ**តិ អន្ធពាលជនេន អាចិណ្ណោ។ **អនរិយោ**តិ ន អរិយោ ន វិសុទ្ធោ ន ឧត្តមោ ន វា អរិយានំ សន្តកោ។ **អនត្ថសំហិតោ**តិ ន អត្ថសំហិតោ, ហិតសុខាវហការណំ អនិស្សិតោតិ អត្ថោ។ **អត្តកិលមថានុយោគោ**តិ អត្តនោ កិលមថស្ស អនុយោគោ, អត្តនោ ទុក្ខករណន្តិ អត្ថោ។ **ទុក្ខោ**តិ កណ្ដកាបស្សយសេយ្យាទីហិ អត្តមារណេហិ ទុក្ខាវហោ។

បញ្ញាចក្ខុំ ករោតីតិ **ចក្ខុករណី**។ ទុតិយបទំ តស្សេវ វេវចនំ។ **ឧបសមាយា**តិ កិលេសូបសមត្ថាយ។ **អភិញ្ញាយា**តិ ចតុន្នំ សច្ចានំ អភិជាននត្ថាយ។ **សម្ពោធាយា**តិ តេសំយេវ សម្ពុជ្ឈនត្ថាយ។ **និព្វានាយា**តិ និព្វានសច្ឆិកិរិយាយ។ សេសមេត្ថ យំ វត្តព្វំ សិយា, តំ ហេដ្ឋា តត្ថ តត្ថ វុត្តមេវ។ សច្ចកថាបិ សព្វាការេន វិសុទ្ធិមគ្គេ វិត្ថារិតា។

តិបរិវដ្ដន្តិ សច្ចញាណកិច្ចញាណកតញាណសង្ខាតានំ តិណ្ណំ បរិវដ្ដានំ វសេន តិបរិវដ្ដំ ។ ឯត្ថ ហិ "ឥទំ ទុក្ខំ អរិយសច្ចំ, ឥទំ ទុក្ខសមុទយ"ន្តិ ឯវំ ចតូសុ សច្ចេសុ យថាភូតំ ញាណំ **សច្ចញាណំ** នាម ។ តេសុយេវ "បរិញ្ញេយ្យំ បហាតព្វ"ន្តិ ឯវំ កត្តព្វកិច្ចជានន-ញាណំ **កិច្ចញាណំ** នាម ។ "បរិញ្ញាតំ បហីន"ន្តិ ឯវំ តស្ស តស្ស កិច្ចស្ស កតភាវជាននញាណំ **កតញាណំ** នាម ។ **ទ្វាទសាការន្តិ** តេសំយេវ ឯកេកស្មឹ សច្ចេ តិណ្ណំ តិណ្ណំ អាការានំ វសេន ទ្វាទសាការំ ។ **ញាណទស្សនន្តិ** ឯតេសំ តិបរិវដ្ដានំ ទ្វាទសន្នំ អាការានំ វសេន ឧប្បន្នញាណសង្ខាតំ ទស្សនំ ។ **ធម្មចក្ខុន្តិ** អញ្ញត្ថ តយោ មគ្គា តីណិ ច ផលានិ ធម្មចក្ខុ នាម ហោន្តិ, ឥធ បឋមមគ្គោវ ។

ធម្មចក្កេតិ បដិវេធញាណោ ចេវ ទេសនាញាណោ ច ។ ពោធិបល្លង្កេ និសិន្នស្ស ហិ ចតូសុ សច្ចេសុ ឧប្បន្នំ ទ្វាទសាការំ បដិវេធញាណម្បិ, ឥសិបតនេ និសិន្នស្ស ទ្វាទសាការាយ សច្ចទេសនាយ បវត្តិតំ ទេសនាញាណម្បិ ធម្មចក្កំ នាម ។ ឧភយម្បិ

ហោតំ ទសពលស្ស ឧរេ បវត្តញាណមេវ។ ឥមាយ ទេសនាយ បកាសេន្តេន ភគវតា ធម្មចក្កំ បវត្តិតំ នាម។ តំ បនេតំ ធម្មចក្កំ យាវ អញ្ញាសិកោណ្ឌញ្ញត្ថេរោ អដ្ឋារសហិ ព្រហ្មកោដីហិ សទ្ធឹ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋាតិ តាវ តំ ភគវា បវត្តេតិ នាម, បតិដ្ឋិតេ ច បវត្តិតំ នាម។ តំ សន្ធាយ **បវត្តិតេ ច បន ភគវតា ធម្មចក្កេ ភុម្មា ទេវា សទ្ទមនុស្សាវេសុ**ន្តិអាទិ វុត្តំ។

តត្ថ **ភុម្មា**តិ ភុម្មដ្ឋកទេវតា។ **សទ្ទមនុស្សាវេសុន្តិ** ឯកប្បហារេនេវ សាធុការំ ទត្វា "ឯតំ ភគវតា"តិអាទីនិ វទន្តា អនុស្សាវយឹសុ។ **ឱភាសោ**តិ សព្វញ្ញុតញ្ញាណោភាសោ។ សោ ហិ តទា ទេវានំ ទេវានុភាវំ អតិក្កមិត្វា វិរោចិត្ថ។ **អញ្ញាសិ វត ភោ កោណ្ឌញ្ញោ**តិ ឥមស្សបិ ឧទានស្ស ឧទាហារនិគ្ឃោសោ ទសសហស្សិលោកធាតុំ ផរិត្វា អដ្ឋាសិ។

ឥតិ សាធុជនបាមុជ្ជត្ថាយ សារត្ថប្បកាសិនិយំ

ធម្មចក្កប្បវត្តនសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

ឯវំ ធម្មំ ទេសេន្តោ បឋមវស្សំ ពារាណសឹ ឧបនិស្សាយ ឥសិបតនេ មិគទាយេ វសិ ។ ទុតិយវស្សំ រាជគហំ ឧបនិស្សាយ វេឡុវនមហាវិហារេ វសិ ។ តតិយចតុត្ថានិបិ តត្ថេវ ។ បញ្ចមំ វេសាលឹ ឧបនិស្សាយ មហាវនេ កូដាគារសាលាយំ ។ ឆដ្ឋំ មកុឡបព្វតេ ។សត្តមំ តាវត្តឹសភវនេ ។អដ្ឋមំ ភគ្គេ សុំសុមារគិរឹ និស្សាយ ភេសកឡាវនេ ។ នវមំ កោសម្ពិយំ ។ ទសមំ ចាលិលេយ្យករវនសណ្ឌេ ។ឯកាទសមំ នាឡាយំ ព្រាហ្មណគាមេ ។ ទ្វាទសមំ វេរញ្ជាយំ ។ តេរសមំ ចាលិយបព្វតេ ។ ចុទ្ទសមំ ជេតវនមហាវិហារេ ។ បញ្ចទសមំ កបិលវត្ថុមហាវិហារេ ។ សោឡសមំ អាឡវកំ ទមេត្វា ចតុរាសីតិបាណសហស្សានិ អមតបានំ បាយេត្វា អាឡវិយំ ។ សត្តរសមំ រាជគហេយេវ ។ អដ្ឋរសមំ ចាលិយបព្វតេយេវ ។ តថា ឯកូនវីសតិមំ ។វីសតិមំ បន វស្សំ រាជគហេយេវ វសីតិ ឯវំ ភគវា បឋមពោធិយំ វីសតិវស្សានិ អនិពទ្ធវាសោ ហុត្វា យត្ថ យត្ថ ផាសុកំ ហោតិ, តត្ថ តត្ថេវ ចរន្តោ វសិ ។ តតោ បដ្ឋាយ បន

បញ្ចវីសតិវស្សានិ សាវត្ថឹ ឧបនិស្សាយ ជេតវនមហាវិហារេ បុព្វារាមេ ច ធុវបរិភោគេន វសិ ។

ឯវំ សត្ថា សម្ពោធឹ បត្វា បញ្ចចត្តាឡីសវស្សានិ ជីវមានោ ធម្មចក្កប្បវត្តនសុត្តន្តទេសនតោ បដ្ឋាយ យាវ បរិនិព្វានមញ្ច និបជ្ជិត្វា សុភទ្ទបរិព្វាជកវិនយនា តយោ បិដកេ ទេសេន្តោ ចតុវីសតិ អសង្ខ្យេយ្យប្បមាណោ សត្តេ អមតមហានិព្វានរសំ ចាយេន្តោ អជរាមរេ អកាសីតិ ។

ឥតិ សាធុជនាន្ទទាននិទានេ ជិនាលង្ការដីកាយំ

ទេសនាញាណវណ្ណនា និដ្ឋិតា ។